

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

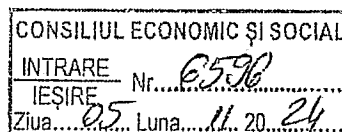
www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organizată de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Biroul permanent al Senatului

Bp. 593 / 11.11.2024

AVIZ

referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului privind unele măsuri în domeniul social

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului privind unele măsuri în domeniul social*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 5.11.2024, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- prin proiectul de act normativ se reintroduce prorogarea termenului de finalizare a procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități în România, care face parte din reformele din acest sector. Faptul ca autoritățile din domeniu au întârziat constat în a lua măsurile potrivite procesului de dezinstituționalizare contând pe prorogarea termenelor lungeste perioada în care persoanelor cu dizabilități din centrele rezidențiale mari le sunt încălcate drepturile. Incapacitatea autorităților de a reglementa la timp și ținând cont de realitățile serviciilor sociale private, finanțarea serviciilor publice și private pentru persoanele cu dizabilități este una dintre cauzele incapacității de a dezinstituționaliza.

Atragem atenția asupra faptului că această continuare a prorogării de termene, în fapt, nu are niciun efect benefic, în lipsa măsurilor necesare de reformă din sistem;

- alăturarea într-un singur proiect de act normativ a trei subiecte complet diferite reprezintă o practică pe care o descurajăm ferm. Această practică ne pune în situația de a nu putea analiza cele trei propuneri în mod independent și aduce cu sine riscul de a aviza nefavorabil întregul document, pentru observații aduse (în cazul de față) unui singur punct din cele trei;

- în raport cu modificarea termenelor prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2023 privind modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2021 pentru modificarea unor acte normative, precum și reglementarea unor măsuri în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, vizând restructurarea instituțiilor pentru adulții cu dizabilități, argumentele prezentate în proiect sunt aproape neschimbate față de cele din 2023. Și atunci, ca și acum, prelungirea era solicitată pentru câteva centre care (încă) aveau nevoie de timp pentru o restructurare completă, ”dar nu mai târziu de decembrie 2024”. Suntem la a treia prelungire a acestor termene și apreciem că ritmul de restructurare este nepermis de lung, iar întârzierile puteau fi evitate;

- în teren, situația acestor restructurări este în realitate mult mai gravă și întârziată. Din situația constatată în multe județe, nu doar cele 33 de centre reprezintă o problemă (cele care sunt încă în proces de finalizare a restructurării), ci multe altele, care sunt restructurate pe hârtie, dar care au adoptat soluții de compromis și nu au realizat o schimbare de fond în structura lor. În aceste locații s-a reconfigurat de fapt vechea infrastructură, nu s-au creat cu adevărat servicii noi în comunitate, iar formarea/ recalibrarea personalului și lucrul direct cu adulții cu dizabilități (pentru pregătirea transferurilor) sunt inexistente;

- un element care trebuie să grăbească întreg procesul este foarte puțin vizibil și funcțional în acest moment. Comitetul Național de Coordonare pentru urgentarea procesului de dezinstituționalizare este prevăzut în Strategia de Dezinstituționalizare 2022-2030. Acest Comitet avea un rol cheie, în sensul că trebuia nu doar să impulsioneze procesul, dar și să asigure o reală coordonare metodologică în teritoriu, pentru autoritățile județene și furnizorii de servicii care contribuie direct la transferul adulților cu dizabilități în comunitate. Comitetele județene, la rândul lor, trebuiau să se reunească la fiecare 6 luni, cu pași concreți în direcția coordonării multisectoriale și a agregării eforturilor instituțiilor județene pentru traiul decent, în comunitate, a adulților cu dizabilități transferați din instituții. În realitate, membrii Comitetului Național au fost numiți abia în 2023, iar prima reuniune a comitetului a avut loc în februarie 2024. Trebuie menționat faptul că nu există o coordonare metodologică la nivel de județe, iar acest lucru este menționat de autoritățile locale, în ultimul an;

• o altă sincopă majoră este cea legată de liniile de finanțare POIDS și PNRR, care se implementează extrem de greu. Prioritatea 7 POIDS, privind măsurile din domeniul dizabilității are prevăzută o anvelopă bugetară totală de 241 milioane de euro până în anul 2027. Singurul apel încheiat până în acest moment vizează măsura destinată tehnologiilor asistive (apel necompetitiv). În PNRR, Componenta 13, Investiția 1.2 (cu țintele 395 și 396) a avut primele proiecte aprobate abia în iunie 2023 și apelurile au fost reluate în 2023 și 2024. Apreciem că ritmul foarte lent de derulare a proceselor de reformă în domeniul dizabilității are cauze multiple, dar lipsa reală de colaborare și dialog inter-instituțional este una principală. Recentele dificultăți de autorizare a noilor servicii create în sistemul public subliniază și mai clar lipsa de coordonare între actorii care răspund de reformele cheie. La nivel național, reformele din domeniul dezinstituționalizării, serviciilor sociale, sistemului informatic al asistenței sociale, ar fi trebuit să fie perfect aliniate. Lipsa de coordonare dintre ele contribuie și mai mult la confuzia și demotivarea actorilor județeni și locali (atât autorități publice, cât și furnizori privați de servicii sociale). Monitorizarea foarte slabă a planurilor de restructurare a instituțiilor vechi este de asemenea un element pe care îl găsim îngrijorător.

Președinte,

Bogdan SIMION

